

רשומות

ספר החוקים

14 באוגוסט 1958

261

כ"ח באב תשי"ח

עמוד

172	חוק משפחות היילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשי"ח-1958
177	חוק דמי-מפתח, תשי"ח-1958
187	חוק הרשויות המקומיות (הקניית רכוש ציבורי), תשי"ח-1958
189	חוק הרשויות המקומיות (סמלים), תשי"ח-1958
190	חוק לתיקון פקודת העבריינים הצעירים, תשי"ח-1958
	חוק להארכת תקפו של תקנות-שעת-חירום (הפעלה רכב מנועי בבניין) (מס' 2)
191	תשי"ח-1958
191	חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958

חוק משפחות היילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון),
תשי"ח-1958*

תיקון סעיף 1

1. בסעיף 1 לחוק משפחות היילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"ח-1958 (להלן – החוק העיקרי) –

(1) בהגדרת "הכנסה כדי מחיה", בסופה, יבואו מילים אלה: "וכלכל שללא הפחת מהשכר הקובע של עובד מדינה שהרכב משפחתו כהרכב משפחתו של מקבל ההכנסה";

(2) בהגדרת "בן משפחה" –

(א) במקום פסקה (ב) תבוא פסקה זו:

"(ב) ילדו של הנספה – ובכלל זה ילד חורג או ילד מאומץ – שלא מלאו לו 18 שנה, או שנחמת מום גופני או שכלי לא עמד ברשות עצמו במות הנספה או בהגיעו לגיל 18 אחרי מותו, וכל עוד אינו עומד ברשות עצמו מסיבות אלה, אך למעט ילד שבמות הנספה מלאו לו 18 שנה ואותה שעה לא היה סמוך על שולחנו, וכן למעט ילד חורג שלא היה בישיעת מותו של הנספה סמוך על שולחנו ושהיה מוחזק על ידי קרובו מלידה שלא היה בן-זוגו של הנספה (להלן – יתום);"

(3) בסוף הפסקה (ג) יבואו מילים אלה:

"לענין פסקה זו תהיה העובדה שאדם אמן את הנספה בהיותו קטין חמש שנים לפחות שלא על מנת לקבל פרט – ראייה לאימוץ הנספה על ידי אותו אדם";

(3) בסוף הסעיף תבוא הגדרה זו:

"השכר הקובע", פירושו – טך כל המשכורת המשתלמת לעובד מדינה שדרגת משכורתו היא 14".

תיקון סעיף 7

2. בסעיף 7 לחוק העיקרי –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא סעיף קטן זה:

"(א) אלמנה של נספה שאין אחיריו יתומים, או אלמנה של נספה שיש אחיריו יתומים אך הם אינם סמוכים על שולחנה, ישולם לה תקופת זמן כמפורט בסעיף קטן (ב) תגמול חדשי כמחצית השכר הקובע הנהוג אותה שעה לגבי מי שמשתלמת לו תוספת שכר בזכות בן-זוגו ואין לו ילדים";

(2) במקום סעיף קטן (ג) יבוא סעיף קטן זה:

"(ג) היתה אלמנה זכאית לתגמול חדשי לפי הפסקאות (2), (3) או (4) לסעיף קטן (ב) ועברה התקופה שבה היא זכאית לאותו תגמול, ישולם לה תגמול גם לאחר מכן, בהנאים אלה:

(1) באלמנה שהיתה זכאית לתגמול לפי פסקה (2) – כל עוד אין לה הכנסה כדי מחיה;

(2) באלמנה שהיתה זכאית לתגמול לפי פסקה (3) ושהיתה לנצרכת תוך שנתיים ממות הנספה – כל עוד היא נצרכת;

(3) באלמנה שהיתה זכאית לתגמול לפי פסקה (4) ושהיתה לנצרכת תוך שנה ממות הנספה – כל עוד היא נצרכת."

* נתקבל בכנסת ביום י"ט באב תשי"ח (5 באוגוסט 1958); הוצעת החוק ודבריו הסביר נחמרכמו בה"ח 328, תשי"ח, עמ' 94.
1 סי"ח 52, תשי"ח, עמ' 162; סי"ח 106, תשי"ב, עמ' 287.

3. במקום סעיף 8 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:

התגמולים לאלמנה 8. (א) אלמנה של נספה שיש אחריו יתום אחד הסמוך על שולחנה – ישולם לה תגמול חדשי בשיעור של שלושה רבעים מהשכר הקובע הנהוג אותה שעה לגבי מי שמשלמת לו תוספת שכר בזכות בן-זוגו וילד אחד. (ב) אלמנה של נספה שיש אחריו שני יתומים או יותר סמוכים על שולחנה – ישולם לה תגמול חדשי בשיעור של סך כל הסכומים האלה: (1) התגמול החדשי של אלמנה שיתום אחד בלבד סמוך על שולחנה; (2) ליזום השני ולכל יתום נוסף הסמוכים על שולחנה – החלק השלישי מן ההפרש בין התגמול החדשי של אלמנה שיתום אחד בלבד סמוך על שולחנה לבין התגמול החדשי של אלמנה שאין יתומים בכלל סמוכים על שולחנה. (ג) נפסק תשלום לאלמנה לפי הסעיפים הקטנים (א) או (ב) מפני שאין עוד יתומים סמוכים על שולחנה, ישולם לה תגמול חדשי כאילו מת הנספה בטעת הפסקת התשלום כאמור.

4. בסעיף 9 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (א), יבוא סעיף קטן זה:

“(א) בעד יתום של נספה שאין הסעיפים 8, 13, 13א, או 13ב חלים לגביו, וכן בעד אח של הנספה – ישולם למי שהיתום או האח נתון להשגחתו תגמול חדשי כמחצית השכר הקובע הנהוג אותה שעה לגבי מי שאין לו בני משפחה שבעדם משתלמת תוספת שכר.”

5. בסעיף 10 לחוק העיקרי –

- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא סעיף קטן זה:
“(א) שכולים שאין להם ילדים העומדים ברשות עצמם – ישולם לכל אחד מהם תגמול חדשי כשליש מהשכר הקובע הנהוג אותה שעה לגבי מי שמשלמת לו תוספת שכר בזכות בן זוגו וילד אחד.”;
- (2) בסעיפים הקטנים (ג) ו-(ד) יימחקו המלים “והוכח לפי הכללים שייקבעו בתקנות כי יש מקום לתשלום תגמול”;
- (3) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא סעיף קטן זה:
“(ג) שכולים שאין להם אלא ארבעה ילדים העומדים ברשות עצמם והוכח לפי כללים שייקבעו בתקנות כי יש מקום לתשלום תגמול – ישולם לכל אחד מהם תגמול חדשי כחמישית התגמול החדשי המגיע לשכול לפי סעיף קטן (א).”;
- (4) אחרי סעיף קטן (ז) יבוא סעיף קטן זה:
“(ח) שכול שאין לו בן-זוג שכול, ואין לו אלא ארבעה ילדים העומדים ברשות עצמם והוכח לפי כללים שייקבעו בתקנות כי יש מקום לתשלום תגמול – ישולם לו תגמול חדשי כחמישית התגמול החדשי המגיע לשכול לפי סעיף קטן (ד).”

6. אחרי סעיף 10 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:

“תגמולים להורים 11. זכאי לפי סעיף 10 שיש לו ילד העומד ברשות עצמו וששכל יותר משכלו יותר מילד אחד ישולם לו, לכל גספה ששכל, על אף האמור בסעיף 20. תגמול חדשי השווה ליחידת התגמול של שכולים.”

לענין סעיף זה –

“יחידת תגמול לשכולים” – הסכום היוצא מחילוק התגמול החדשי שהיה משתלם לשכול, אלמלא ילדיו העומדים ברשות עצמם, למספר כלל תומכיו;
“תומכים” של שכול – ילדיו – בין שנספו ובין שנשארו בחיים ועומדים ברשות עצמם.

תיקון סעיף 12

7. האמור בסעיף 12 לחוק העיקרי יסומן כסעיף קטן (א) ואחריו יבוא סעיף קטן זה:
“(ב) הורה קצין התגמולים על תשלום תגמול לפי הרישה של סעיף קטן (א). תיווסף לתגמול תוספת יוקר שתחושב לפי הכללים שבחוספת השמינית לחוק הביטוח הלאומי, תשי”ד–1953.”

8. במקום סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:

12. (א) אלמנה של נספה שהסעיפים 7 (ב) (1), 7 (ג) או 8 חלים עליה ושנישאה – בטלה מיום נישואיה זכותה לתגמולים לפי חוק זה, פרט לזכות לפי סעיף 13; אולם רשאי קצין התגמולים להעניק לאלמנה כאמור שהסעיפים 7 (ב) (1) או 8 חלים עליה, אם הגישה בקשה על כך עד תום ששה חדשים מיום נישואיה, מענק שלא יעלה על סכום שהוא פי ששים מחלקה האישי בתגמולים, כמשמעותו בסעיף 30 (ו).
(ב) מחצית המענק לפי סעיף זה תשולם לאלמנה עם אישור בקשתה לכך, אך לא לפני הנישואין, והמחצית השניה תשולם לה כתום שנתיים לאחר הנישואין.

מענק לאלמנה שנישאה

(ג) הופקעו הנישואין השניים תוך שנתיים מיום שנתקיימו על ידי מות בן-הזוג, או נכל זמן שהוא כתוצאה מהליכים שהחלו בהם תוך שנתיים מיום שנתקיימו, ישולמו לאשה מיום הפקעת הנישואין אותם התגמולים שהיו משתלמים לה אותה שעה לולא נישאה; אולם אם כבר שולם לה מענק לפי סעיף זה, יעכב קצין התגמולים את תשלומם של התגמולים עד אשר הסכום שעוכב יהיה שווה למענק שקיבלה, ובלבד שלא יעוכב בשום הודש סכום העולה על מחצית התגמול המגיע לאשה אותו הודש; לא הספיק קצין התגמולים לעכב את תגמולי האשה עד כדי שיעור המענק שקיבלה, תהיה היתרה חוב של האלמנה או של עזבונה לאוצר המדינה.”

תיקון סעיף 13

9. בסעיף 13 לחוק העיקרי, במקום פסקה (ב) תבוא פסקה זו:
“(ב) היו שני יתומים או יותר סמוכים על שולחנה – שיעור התגמול המשתלם לאלמנה לפי פסקה (א), וליתום השני ולכל יתום נוסף הסמוכים על שולחנה, תוספת תגמול שהוא החלק השלישי מן ההפרש בין התגמול החדשי של אלמנה שיתום אחד בלבד סמוך על שולחנה לבין התגמול החדשי של אלמנה שאין יתומים בכלל סמוכים על שולחנה.”

הוספת סעיפים 13 עד 13

10. אחרי סעיף 13 לחוק העיקרי יבואו סעיפים אלו:
13. (א) הניח נספה אשה שנתגרש ממנה, יהיה דינה לענין קבלת תגמול לפי חוק זה, כדין אלמנה, כל עוד לא נישאה שנית ואם נתמלאו אלה:
(1) היא היתה במות הנספה בת 40 שנה או מעלה או היא אם ליתום של הנספה;

2 סי”ח 137, העירי, עמ’ 6.

(2) הנספה היה חייב במותו במוזנותיה של האשה על פי פסק דין של בית משפט או של בית דין מוסמך או על פי הסכם בכתב;

אולם היה סכום המזונות החדשי שהנספה היה חייב לשלם לגרושה כאמור קטן מהלקה האישי בתגמולים כמשמעותו בסעיף 30(1). יוקטן התגמול החדשי בהפרש בין סכום המזונות החדשי ובין החלק האישי.

(ב) חל שינוי ניכר בשכר הקובע מאז נקבעו זכות הגרושה לתגמול. רשאי קצין התגמולים לשנות את שיעור התגמול לטובתה לפי חישובים ונימוקים שבית המשפט היה רשאי לעשות זאת לגבי מוזנותיה. אילולא מות הנספה.

13. הגיח נספה אשה שנתגרש ממנה והיא אינה זכאית לתגמול לפי סעיף 13א. אך יתומים של הנספה סמוכים על שולחנה. ישולם לאשה בעד היתומים האמורים תגמול חדשי כזה:

(1) היה יתום אחד סמוך על שולחנה — התגמול המגיע בעד היתום לפי סעיף 9(א);

(2) היו שני יתומים או יותר סמוכים על שולחנה — התגמול המגיע לפי פסקה (1), וכן ליתום השני ולכל יתום נוסף הסמוכים על שולחנה — החלק השלישי מן ההפרש בין התגמול החדשי של אלמנה שיתום אוזד בלבד סמוך על שולחנה לבין התגמול החדשי של אלמנה שאין יתומים בכלל סמוכים על שולחנה.

13. נספה שאשתו עזבה אותו מרצונה, ונקבע בפסק דין של בית משפט או של בית דין מוסמך כי אינה זכאית למוזנות מהנספה — דינה לענין חוק זה כדין גרושה.

דין גרושה שיש אתה יתומים של הנספה

אשה שעזבה את הנספה

תיקון סעיף 22

11. בסעיף 22 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא סעיף קטן זה:

"(ב) סעיף זה לא יחול על מקבל לפי הסעיפים 7(ב)(2), 7(ב)(3), 7(ב)(4), 8(א), 8(ב), 9, 13, 13ב או 29 וכמו כן לא יחול על גרושה המקבלת לפי סעיף 13א ויתומים סמוכים על שולחנה."

תיקון סעיף 25

12. בסעיף 25 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ה) יבואו סעיפים קטנים אלה:

"(ח) התובע וקצין התגמולים רשאים לערער על החלטת ועדת ערעור לפני בית המשפט העליון כבית משפט לערעורים אזרחיים, אך אין לערער אלא במקרה משפטי בלבד.

(ט) שר המשפטים יקבע בתקנות את המועד להגשת הערעור לפי סעיף קטן (ח), את אופן הגשתו ואת סדרי הדין בו."

תיקון סעיף 26

13. בסעיף 26 לחוק העיקרי —

- (1) הפסקאות (1), (2) ו-(3) לסעיף קטן (א) — יימחקו;
- (2) בפסקה (4) לסעיף קטן (א), במקום "שפסקאות (2) או (3) לסעיף 7(ב) חלות עליה" יבוא "שפסקאות (2), (3) או (4) לסעיף 7(ב) חלות עליה";

(3) במקום סעיף קטן (ג) יבוא סעיף קטן זה:
 "(ב) הוציאה רשות צבאית מוסמכת תעודה לפי סעיף 3 לגבי חייל פלוני, רואים, לענין הישוב ההתיישבות לפי סעיף זה, את יום הוצאת התעודה כיום מותו של אותו חייל, על אף האמור בתעודה, כל עוד לא הוכח כי מת ביום מאוחר יותר."
 (1) סעיף קטן (ג) – בטל.

14. במקום סעיף 28 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:
 "מאיומי מטלמים 28. (א) הגיש זכאי את בקשתו לתגמולים תוך שנה מיום היותו לזכאי, ישולמו לו התגמולים מיום היותו לזכאי; הגיש בקשה כעבור שנה כאמור, ישולם לו התגמול מיום הגשת הבקשה.
 (ב) הוציאה רשות צבאית מוסמכת תעודה לפי סעיף 3 לגבי חייל פלוני, רואים, לענין הישוב השנה לפי סעיף זה, את יום הוצאת התעודה כיום מותו של אותו חייל, על אף האמור בתעודה, כל עוד לא הוכח כי מת ביום מאוחר יותר."

15. בסעיף 30 לחוק העיקרי –
 (1) בסעיף קטן (א), במקום "שטעיף 9, 13 או 29 חלים לגבי" יבוא "שסעיף 9, 13, 13ב, או 29 חלים לגבי";

(2) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא סעיף קטן זה:
 "(ה) קיבלה אלמנה אמצעי שיקום מכוח סעיף קטן (א), ויתומי הנספה סמוכים על שולחנה, ישולמו לה בעד היתומים, החל מיום הפסקת התשלום של חלקה האישי בתגמוליו, תגמול חדשי כזה:
 (1) היה יתום אחד סמוך על שולחנה – התגמול המגיע בעד, יתום לפי סעיף 9 (א);
 (2) היו שני יתומים או יותר סמוכים על שולחנה – התגמול המגיע לפי פסקה (1), וכן ליתום השני ולכל יתום נוסף הסמוכים על שולחנה – החלק השלישי מן ההפרש בין התגמול החדשי של אלמנה שיתום אחד בלבד סמוך על שולחנה לבין התגמול החדשי של אלמנה שאין יתומים בכלל סמוכים על שולחנה."

16. בסעיף 31 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), אחרי המלים "או שלפני החלטת ועדת הערעור" יבוא המלים "או לפני פסק דין של בית המשפט העליון".

17. בסעיף 33 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ב), אחרי פסקה (1) תבוא פסקה זו:
 "(א1) ייחוד סוגי עבודות במפעלים או בהתעסקויות מסויימים לשכולים שאין להם הכנסה כדי מחיה ושמלאו להם 50 שנה";
 (2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא סעיף קטן זה:
 "(ד) מי שנתקבל לעבודה מכוח תקנות על פי סעיף זה, לא יפוטרו מעבודתו דחו תוך שנה אחת מיום שנתקבל לעבודה אלא על יסוד נימוקים המתירים לפטור נכה מלחמה מכוח תקנות על פי סעיף 31 לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), תש"ט–1949."

18. אחרי סעיף 36 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה.
 "מדינת דרום המערב" 36א. הל בזמן מן הזמנים שינוי בסולם דרגות המשכורת של עובדי המדינה. יחושב השכר הקובע לפי סולם דרגות המשכורת המחייב אותו זמן, לפי הקבלה שתקבע הממשלה."
19. אחרי סעיף 37 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:
 "היקף התקנות" 37א. כוחן של תקנות לפי חוק זה יפה מיום ההילתן גם לגבי זכויות לתגמולים חדשיים או לשיעורים שנקבעו סופית, לפי סעיף 25, לפני תחילתן של התקנות."
20. תחילתם של הסעיפים 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, ו-15 היא ביום כ"ט באדר ב' תשי"ז (1 באפריל 1957).
21. (א) מי שהיה לזכאי לראשונה עם תחילתו של חוק זה בזכותו של מי שנספה לפני יום כ"ט באדר ב' תשי"ז (1 באפריל 1957) ישולם לו תגמולו מהיום שבו היה לזכאי, כאילו עמד חוק זה בחקפו אוחה שעה (אך לא בעד תקופה שלפני יום כ"ט באדר ב' תשי"ז (1 באפריל 1957)) ובלבד שהגיש בקשה לכך תוך ששה חדשים מיום פרסומו של חוק זה ברשומות; הגיש את הבקשה כעבור ששה חדשים, ישולם לו התגמול מיום זגשת הבקשה.
 (ב) סעיף 19 יחול מיום פרסומו של חוק זה ברשומות גם על תקנות שהותקנו לפני אותו פרסום.

היטפת סעיף 36א

תחילת חוק

הוראת מצבר

דוד בן-גוריון
 שר הבטחון

דוד בן-גוריון
 ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
 נשיא המדינה

חוק דמי-מפתח, תשי"ח-1958 *

פרק ראשון: פרשנות

הגדרות

1. בחוק זה -
 "בעל-בית" - מי שהשכיר נכס בשכירות ראשית, בין שהוא בעלו של הנכס המושכר ובין שאיננו בעלו, לרבות הליפיו של מי שהשכיר כאמור;
 "דייר" - מי שמחזיק בנכס בשכירות ראשית על פי חוזה או מכוח חוק הגנת הדייר, תשט"ו-1955, או מכוח חוק זה;
 "דייר משנה" - מי שמחזיק בנכס בשכירות משנה על פי חוזה או מכוח חוק הגנת הדייר, תשט"ו-1955, או מכוח חוק זה;
 "דייר יוצא" - דייר המפנה מושכר שלא על פי פסק דין של פיגוי;
 "דייר מוצע" - מי שמוצע להיכנס למושכר במקום דייר יוצא;
 "דירה" - מושכר שלפי תנאי השכירות משמש למגורים;

* נתקבל בכנסת ביום י"ט באב תשי"ח (5 באוגוסט 1958); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 336, תשי"ח, עמ' 146.
 1 סי' 188, תשט"ו, עמ' 151.

"בית עסק" – מושכר שאיננו דייר;
 "בית-דין" – בית דין לשכירות שהוקם לפי חוק הגנת הדייר, תשי"ד-1954;
 "דמי-מפתח" – כל תמורה שאינה דמי שכירות, הניתנת בקשר לשכירות של מושכר,
 או בקשר לקבלת חזקה או להחזרת חזקה במושכר לפי חוק זה.

פרק שני: הזכות לדמי-מפתח וחלוקתם

2. דייר יוצא זכאי לחלק בדמי-מפתח הניתנים, או העשויים לינתן, על ידי הדייר המוצע או בשבילו.

זכותו של דייר יוצא לדמי-מפתח

3. דייר יוצא שהחל להחזיק במושכר אחרי תחילת חוק זה, יהיה חלקו בדמי-מפתח לפי כללים אלה:

חלקו של מי שהחל להחזיק אחרי חוק זה

(1) החזיק במושכר לא יותר משנה אחת – שמונים וחמישה אחוזים;

(2) החזיק במושכר יותר משנה אחת אך לא יותר משנתיים – שבעים וחמישה אחוזים;

(3) החזיק במושכר יותר משנתיים אך לא יותר מחמש שנים – ששים וששה ושני שלישי אחוזים;

(4) החזיק במושכר יותר מחמש שנים – ששים אחוזים.

4. דייר יוצא שהחל להחזיק במושכר לפני תחילת חוק זה, יהיה חלקו בדמי-מפתח, ללא הבדל תקופת החזקה, ששים וששה ושני שלישי אחוזים.

חלקו של מי שהחל להחזיק לפני חוק זה
 חלקו של דייר יוצא שלא נתן דמי-מפתח

5. (א) על אף והאמור בסעיפים 3 ו-4, דייר יוצא שלא נתן דמי-מפתח בעד המושכר והחזיק בו לא יותר מחמש שנים, בין שהחל להחזיק במושכר לפני תחילת חוק זה ובין שהחל להחזיק בו אחרי תחילתו, יהיה חלקו בדמי-מפתח לפי כללים אלה:

(1) החזיק במושכר לא יותר משנה אחת – לא כלום;

(2) החזיק במושכר יותר משנה אחת אך לא יותר משנתיים – עשרים ושנים וחצי אחוזים;

(3) החזיק במושכר יותר משנתיים אך לא יותר משלוש שנים – שלושים ושלושה ושליש אחוזים;

(4) החזיק במושכר יותר משלוש שנים אך לא יותר מחמש שנים – חמישים אחוזים.

(ב) דייר יוצא שלא נתן דמי-מפתח בעד המושכר והחזיק בו יותר מחמש שנים, יהיה חלקו בדמי-מפתח לפי כללים אלה:

(1) החל להחזיק בו אחרי תחילת חוק זה – ששים אחוזים;

(2) החל להחזיק בו לפני תחילת חוק זה – ששים וששה ושני שלישי אחוזים.

6. חלקו של בעל הבית בדמי-מפתח יהיה הסכום העודף על חלקו של הדייר היוצא לפי הסעיפים 3 עד 5.

חלקו של בעל הבית בדמי-מפתח

7. בחישוב תקופת החזקה לפי הסעיפים 3 ו-5 יראו כיום סיום תקופת החזקה את היום שעליו הצהיר הדייר היוצא בהצהרתו לפי סעיפים 14 או 30 כיום שבו הוא מוכן לפנות את המושכר.

יום סיום תקופת החזקה

8. היה הדייר היוצא אדם שהיה לדייר לפי הסעיפים 16 עד 22 או 23 לחוק הגנת הדייר, תשט"ו-1955, יראו, לענין חישוב תקופת הוזהקות, את התקופה שבה הוזיק במושכר הדייר שלפניו או שלפני שלפניו (להלן – הדייר הקודם) כחלק מן התקופה שבה הוזיק במושכר הדייר היוצא, ולענין הסעיפים 5 ו-42 (ב) לחוק זה, יראו דמי-המפתח שנתנו דייר או דייר משנה קודמים כדמי-מפתח שנתנו הדייר או דייר המשנה היוצאים.
9. (א) בחלוקת דמי-המפתח של בית עסק ינוכה מהסכום הכללי של דמי-המפתח הסכום שהדייר המוצע משלם בעד המוניטין של העסק, ובלבד שהדייר המוצע שוכר את בית העסק על מנת להוסיף ולנהל בו אותו עסק שהדייר היוצא ניהל בו, ובאותו השם המסחרי.
- (ב) היה הדייר היוצא בעל אחד המקצועות שהעיסוק בהם טעון רשיון אישי על סמך הכשרה מקצועית מיוחדת, ינוכה הסכום שהדייר המוצע משלם בעד המוניטין גם אם הדייר המוצע שוכר את המושכר על מנת להוסיף ולעסוק בו באותו מקצוע שלא באותו השם המסחרי.
10. (א) בחלוקת דמי-המפתח ינוכה מהסכום הכללי של דמי-המפתח הסכום שהדייר היוצא או דייר קודם השקיעו במבנהו של המושכר לשם שינויים או שכלולים יסודיים, זולת אם הוסכם אחרת בין בעל הבית ובין הדייר היוצא או הדייר הקודם.
- (ב) כאין הסכם בין הצדדים על טיב השינויים, יקבע בית הדין אם השינויים או השכלולים הם יסודיים.
11. היה המושכר דירה ולפני תחילת חוק זה געשה חוזה או הסכם בנוגע לדמי-מפתח או להעברת המושכר, יחייב המוסכם את הצדדים והליפיהם על אף האמור בסעיפים 3 עד 8; געשה חוזה או הסכם כאמור לאחר תחילת חוק זה, יחולו הוראות הסעיפים 3 עד 8 על אף המוסכם.
12. היה המושכר בית עסק וגעשה חוזה או הסכם בנוגע לדמי-מפתח או להעברת המושכר, בין לפני תחילת חוק זה ובין אחרי תחילתו, יחייב המוסכם את הצדדים והליפיהם על אף האמור בסעיפים 3 עד 9.
13. מושכר שבחלקו דירה ובחלקו בית עסק, יחול חוק זה על כל חלק בדינו, ואולם רשאי בית הדין לראות מושכר כזה כולו דירה או כולו בית עסק, אם לפי הנסיבות ולצורך הענין המתברר לפניו אין להפריד בין חלקיו.

פרק שלישי : נודל ופדרי דין

סימן א': הדייר היוצא מציע דיור במקומו

14. לא באו בעל הבית והדייר היוצא לידי הסכם בדבר פינוי המושכר על ידי הדייר היוצא וכניסת הדייר המוצע למושכר או נדבר חלוקת דמי-המפתח, רשאי הדייר היוצא לשלוח לבעל הבית, בדואר רשום, שתי הצהרות בכתב, שנעשו בדרך הקבועה בסעיף 37 לפקודת העדות³, והן –

(1) הצהרה שלו ובה פרטים אלה:

(א) שהוא מוכן לפנות את המושכר עד יום פלוני שלא יהא מוקדם משלושים יום ולא מאוחר משלושה חדשים מיום שנשלחה ההצהרה;

³ חוקי אי"י, כרך א', פרק ב"ד, עמ' 650.

- (ב) שם הדייר והמוצע, מענו ומשלה ידו, ולענין מושכר שהוא דירה – גם מצבו המשפחתי;
 (ג) סכום דמי-המפתח שהדייר המוצע מוכן לתת (להלן – דמי-המפתח המוצעים);
 (ד) החלק בדמי-המפתח שהדייר היוצא דורש לעצמו;
 (ה) לענין סעיף 9 – שהדייר המוצע שוכר את בית העסק על מנת להוסיף ולנהל בו איתו עסק שהדייר היוצא גיהל בו (ולענין סעיף 9 (א) – גם באותו השם האסמרי) והסכום שהדייר המוצע משלם בעד המוגיטין של העסק.
 (2) הצהרת הדייר המוצע, ובה פרטים אלה:
 (א) שהוא מוכן לשכור את המושכר, ושהוא מוכן לקבל את החזקה בו מיד לאחר שהדייר היוצא פינה אותו;
 (ב) הפרטים המפורטים בפסקה (1) (ג) ו-(ה).

15. בשלחו ההצהרות לפי סעיף 14, רשאי בעל הבית, תוך שלושים יום מיום שנשלחו ההצהרות, להשיב לדייר היוצא, בכתב שנשלח בדואר רשום, אחת התשובות האלה:

- (1) שיש בדעתו להחזיר לעצמו את החזקה במושכר עד יום פלוני שלא יהא מוקדם מהיום שקבע הדייר היוצא בהצהרתו ולא מאוחר משלושה חודשים מיום שנשלחו ההצהרות, ושהוא מסכים לסכום דמי-המפתח ולחלוקתם כמפורט בהצהרות;
 (2) שיש בדעתו להחזיר לעצמו את החזקה כאמור בפסקה (1), אך חולק הוא על עצם זכותו של הדייר היוצא לדמי-מפתח, על סכום דמי-המפתח או על החלק שהדייר היוצא דורש לעצמו;
 (3) שהוא מסכים להשכיר את המושכר לדייר המוצע ולסכום דמי-המפתח ולחלוקתם כמפורט בהצהרות;
 (4) שהוא מסכים להשכיר את המושכר, אך חולק על הדייר המוצע או חולק על עצם זכותו של הדייר היוצא לדמי-מפתח, על סכום דמי-המפתח או על החלק שהדייר היוצא דורש לעצמו.

תשובת בעל הבית

16. (א) השיב בעל הבית שיש בדעתו להחזיר לעצמו את החזקה במושכר, והסכים לסכום דמי-המפתח ולחלוקתם כמפורט בהצהרות, חייב הדייר היוצא לפנות את המושכר לא יאוחר מהיום שקבע בעל הבית בתשובתו, ובלבד שבעל הבית שילם לדייר היוצא את חלקו בדמי-המפתח המוצעים, או השלישו לזכותו.

השבעל הבית מחזיר את המושכר ומסכים לדמי-המפתח

(ב) לא שילם בעל הבית לדייר היוצא את חלקו בדמי-המפתח ולא השלישו לזכותו עד היום האמור, חייב בעל הבית, לפי דרישת הדייר היוצא, לשלם לו את חלקו בדמי-המפתח, או להשלישו לזכותו, לא יאוחר מתמישה עשר יום לאחר אותו יום, ובלבד שהדייר היוצא מפנה את המושכר.

17. (א) השיב בעל הבית שיש בדעתו להחזיר לעצמו את החזקה במושכר, אלא שחולק הוא על זכות הדייר היוצא לדמי-מפתח, על סכום דמי-המפתח או על חלוקתם, יפסוק בדבר בית הדין לפי בקשת הדייר היוצא שתוגש לא יאוחר מחמישה עשר יום מהיום שנשלחה תשובת בעל הבית.

כשבעל הבית מחזיר את המושכר וחולק על דמי-המפתח

(ב) מצא בית הדין שהדייר היוצא זכאי לדמי-מפתח, יקבע את הסכום שהדייר היוצא זכאי לו, ויחייב את בעל הבית לשלם טכום זה לדייר היוצא, או להשלישו לזכותו.

	תוך חמישה עשר יום מיום מתן פסק הדין או עד היום שקבע בעל הבית בתשובתו, הכל לפי התאריך המאוחר יותר, והדייר היוצא חייב לפנות את המושכר עד אותו התאריך.
כבעל הבית מסכים לדייר המוצע ולדמי הכסף	18. (א) השיב בעל הבית שהוא מסכים להשכיר את המושכר לדייר המוצע ולסכום דמי-המפתח ולחלוקתם כמפורט בהצהרות, רשאי הדייר המוצע, על יסוד תשובה זו, לקבל את החזקה במושכר לא יאוחר מהיום שקבע הדייר היוצא בהצהרתו, ובלבד שהדייר המוצע שילם לבעל הבית ולדייר היוצא את חלקם בדמי-המפתח המוצעים, או השלישו לזכותם. (ב) לא קיבל הדייר המוצע את החזקה במושכר עד היום האמור, חייב הדייר היוצא, לפי דרישת בעל הבית, לפנות את המושכר לא יאוחר מחמישה עשר יום לאחר יום זה, ובלבד שבעל הבית שילם לו את חלקו בדמי-המפתח המוצעים, או השלישו לזכותו.
כבעל הבית מסכים לדייר המוצע וחלק על דמי-המפתח	19. (א) השיב בעל הבית שהוא מסכים להשכיר את המושכר לדייר המוצע, אלא שחולק הוא על זכות הדייר היוצא לדמי-מפתח או על סכום דמי-המפתח או על חלוקתם, יפסוק בדבר בית הדין לפי בקשת הדייר היוצא שתוגש לא יאוחר מחמישה עשר יום מתום שנשלחה תשובת בעל הבית. (ב) מצא בית הדין שהדייר היוצא זכאי לדמי-מפתח, יקבע את סכומם ואת חלוקתם בין בעל הבית ובין הדייר היוצא ואת היום שבו רשאי הדייר המוצע לקבל את החזקה במושכר, ומשקבע כן, יחולו הוראות סעיף 18 כאילו בא היום הקבוע בפסק הדין במקום היום שקבע הדייר היוצא בהצהרתו.
פסק דין פיגוי נגד הדייר היוצא התיישנות	20. לא פינה הדייר היוצא את המושכר כאמור בסעיפים 16 עד 19, ישמש דבר זה עילה למתן פסק-דין של פיגוי על ידי בית משפט נגד הדייר היוצא, ובלבד שלא יבוצע פסק הדין אלא לאחר שבעל הבית שילם לדייר היוצא את חלקו בדמי-המפתח, או השלישו לזכותו. 21. תקופת התיישנות של תובענה לתשלום דמי-מפתח או לפיגוי לפי הסעיפים 16 עד 20, היא שנה אחת.
נקטת הרשאה	22. נשלחו ההצהרות לפי סעיף 14 ונהג בעל הבית כאחת הדרכים האלה: (1) השיב שהוא מסכים להשכיר את המושכר, בין שהוא מסכים לדמי-המפתח ולחלוקתם ובין שהוא חולק עליהם, אלא שמתנגד הוא לדייר המוצע; (2) השיב שאין הוא מסכים לעצם השכרת המושכר לאחר ולא הודיע שיש בדעתו להחזיר את החזקה במושכר לעצמו; (3) השיב שיש בדעתו להחזיר לעצמו את החזקה במושכר אך לא עשה כן בתוך התקופה שקבע בתשובתו, והדייר היוצא לא תבע מבעל הבית את חלקו בדמי-המפתח כאמור בסעיפים 16 ו-17; (4) לא השיב תוך שלושים יום מיום שנשלחו ההצהרות, אף אחת מן התשובות המגויות בסעיף 15. רשאי הדייר היוצא לבקש מבית הדין פסק דין המרשה לדייר המוצע לקבל את החזקה במושכר.
מיטת הנשת הבקשה	23. בקשת הרשאה תוגש לבית הדין לא יאוחר מחמישה עשר יום מהיום שבו נשלחה לדייר היוצא תשובת בעל הבית על התנגדותו לדייר המוצע, או לעצם השכרת המושכר, או מהיום שקבע בעל הבית להחזרת החזקה במושכר לעצמו, או מתום שלושים יום לאחר שנשלחו ההצהרות, הכל לפי המקרה האמור בסעיף 22.
מתן הרשאה	24. (א) ראה בית הדין שאין טעם סביר להתנגדות בעל הבית לדייר המוצע או שבעל הבית מתנה תנאים בלתי סבירים אחרים – יתן את הרשאה המבוקשת ויקבע את זכות הדייר היוצא לדמי-מפתח, את סכום דמי-המפתח ואת חלוקתם, הכל לפי השגרי במחלוקת.

ובלבד שבפסק הדין הנתן לבעל הבית רשות. חוץ המיטה עשר יום מיום פסק הדין, לשלם לדייר היוצא את חלקו בדמי-המפתח, או להשלישו לזכותו, ולהחזיר לעצמו את החזקה במושכר.

(ב) בפסק דינו יקבע בית הדין את המועד, שלא יהא מוקדם מחמישה עשר יום ולא מאוחר מילושית יום מיום פסק הדין, בו רשאי הדייר המוצע לקבל את החזקה במושכר, ובלבד ששילם לבעל הבית ולדייר היוצא חלקם בדמי-המפתח, או השלישו לזכותם.

25. היה הדייר המוצע גוף מואגד והדייר היוצא אינו גוף מואגד, יהיה סירוב בעל הבית להשכיר לדייר המוצע טעם סביר להתנגדותו; ורשאי בית הדין לראות בסירוב בעל הבית טעם סביר אף במקרה שגם הדייר היוצא הוא גוף מואגד.

דייר שהוא גוף מואגד

26. (א) היו מטבח או הדרי שירות בשימוש משותף של הדייר היוצא ושל דייר אחר – בין שהדייר היוצא והדייר האחר מחזיקים בחלקים של דירה אחת ובין שהם מחזיקים בשתי דירות סמוכות – תהא לדייר המוסף להחזיק בחלקו או בדירתו (להלן – הדייר הנשאר) זכות קדימה על פני בעל הבית ועל כני הדייר המוצע לקבל את החזקה במושכר המתפנה על ידי הדייר היוצא, ובלבד –

מטבח או הדרי שירות משותפים לשני דיירים או יותר

(1) שאין לבעל הבית טעם סביר להתנגד לעצם השכרת המושכר המתפנה או להשכרתו לדייר הנשאר;

(2) שהדייר הנשאר מוכן לשלם לבעל הבית ולדייר היוצא את חלקם בדמי המפתח הניצבים.

(ב) היו המטבח או הדרי השירות בשימוש משותף של הדייר היוצא ושל שני דיירים נשארים או יותר, רשאי בית הדין להעניק את זכות הקדימה כאמור בסעיף קטן (א) לאחד הדיירים הנשארים או להעניק לכל אחד מהם זכות קדימה על חלק מסויים המתפנה, הכל כפי שיראה צורך נסיבות הענין.

27. דייר מוצע, לרבות דייר נשאר, שקיבל את החזקה במושכר לפי חוק זה, יחולו עליו הוראות חוק הגנת הדייר, תשי"ד–1954, וחוק הגנת הדייר, תשט"ו–1955, ויחולו עליו, בכפוף לסעיף 15 (ב) לחוק הגנת הדייר, תשט"ו – 1955, תנאי השכירות כפי שהיו לאת-דונה בין הדייר היוצא לבין בעל הבית או כפי שטונו על פי הסכם בין הדייר המוצע או הנשאר לבין בעל הבית או על פי חוק.

הדייר המוצע דייר לפי חוק

סימן ב': תביעת פיגוי ובקשת הרשאה

28. (א) הגיש בעל הבית תביעת פיגוי נגד הדייר היוצא שלושה חדשים או יותר לפני שהגיש הדייר היוצא בקשת הרשאה לפי סעיף 22, ותביעת הפיגוי היא תביעה שפסק דין של פיגוי בה אינו מותנה במתן דיוור הלוף לדייר היוצא, יודחה הדין בבקשת הרשאה עד לאחר מתן פסק דין בתביעת הפיגוי, זולת אם החליט בית המשפט, על פי בקשת הדייר היוצא, שאין לכאורה מקום שיינתן בתביעה פסק דין של פיגוי כאמור.

בקשת הרשאה ותביעת פיגוי

(ב) הגיש בעל הבית תביעת פיגוי כאמור נגד הדייר היוצא פחות משלושה חדשים לפני שהגיש הדייר היוצא בקשת הרשאה לפי סעיף 22, ידון בית הדין בבקשת ההרשאה על אף שלא ניתן עדיין פסק דין בתביעת הפיגוי, זולת אם החליט בית המשפט, על פי בקשת בעל הבית, שיש לכאורה מקום שיינתן בתביעה פסק דין של פיגוי כאמור; משהוגשה בקשת בעל הבית לבית המשפט לפי סעיף קטן זה, לא ידון בית הדין בבקשת ההרשאה עד לאחר החלטת בית המשפט.

אייזר הדין
בבית הרשאה
ובביצוע פינני

29. היה תביעת פינני של בעל הבית נגד הדייר היוצא הלוייה ועומדת בבית המושפט בה בשעה שבקשת הרשאה לפי סעיף 22 הלוייה ועומדת בבית דין, ונראה לבית הדין שבבסיסות הענין יודה צודק שהביעת הפינני ובקשת ההרשאה ידונו כאחד, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף 28, להעביר את בקשת ההרשאה לבית המושפט שלפניו הוגשה התביעה, ומשהעביר כן, ידון בית המושפט בבקשה ובתביעה כאחד.

סימן ג': הדייר היוצא אינו מציג דייר במקומו

הצהרה של הדייר
היוצא בלבד

30. רשאי הדייר היוצא לשלוח לבעל הבית בדואר רשום, במקום שהו הצהרות כאמור בסעיף 14, הצהרה אחת בלבד בכתב, שנעשתה בדרך הקבועה בסעיף 31 לפקודת העדות, ובה פרטים אלה:

- (1) שהוא מוכן לפנות את המושכר עד יום פלוני שלא יהא מוקדם משלושים יום ולא מאוחר משלושה חדשים מיום שנשלחה ההצהרה, ולהחזיר את החזקה במושכר לבעל הבית;
- (2) סכום דמי-המפתח העשוי לדעתו לינתן בעד המושכר;
- (3) החלק בדמי-המפתח שהדייר היוצא דורש לעצמו.

השיבה בעל הבית
להצהרת הדייר
היוצא

31. גשלה הצהרה לפי סעיף 30, רשאי בעל הבית, תוך שלושים יום מיום שנשלחה ההצהרה, לשלוח לדייר היוצא, בכתב ובדואר רשום, אחת התשובות האלה:

- (1) שהוא מסכים להחזיר לעצמו את החזקה במושכר עד יום פלוני שלא יהא מוקדם מהיום שקבע הדייר היוצא בהצהרתו ולא מאוחר משלושה חדשים מיום שנשלחה ההצהרה, ושהוא מסכים לסכום דמי-המפתח ולהחלקתם כמפורט בהצהרה;
- (2) שהוא מסכים להחזיר לעצמו את החזקה כאמור בפסקה (1), אלא שחולק הוא על עצם זכותו של הדייר היוצא לדמי-מפתח, על סכום דמי-המפתח או על החלק שהדייר היוצא דורש לעצמו;
- (3) שאין הוא מסכים להחזיר לעצמו את החזקה במושכר.

הסכמת בעל הבית
להחזרת המושכר

32. השיב בעל הבית שהוא מסכים להחזיר לעצמו את החזקה במושכר כאמור בסעיף 31 (1) או (2), יחולו הוראות הסעיפים 16, 17, 20 ו-21 לפי הענין ובשינויים המתורייבים.

אם הסכמת בעל
הבית להחזרת
המושכר

33. השיב בעל הבית שאין הוא מסכים להחזיר לעצמו את החזקה במושכר כאמור בסעיף 31 (3), אין בכך כדי למנוע מהדייר היוצא להציע לבעל הבית דייר מוצע על ידי משלוח שתי הצהרות כאמור בסעיף 14.

סימן ד': אהריות אורזות ופילית

הגבלת זכות
החזרה

34. הדייר היוצא והדייר המוצע אינם רשאים לחזור בהם מוזהרותיהם ובעל הבית אינו רשאי לחזור בו מתשובתו כל עוד נמשכים המשא ומתן והזליכים לפי חוק זה; אולם –

- (1) הדייר המוצע רשאי לשמור לעצמו בהצהרתו את הזכות לחזור בו מהתנאי אים המפורטים בה כעבור תקופה מסוימת שלא תפחת משלושה חדשים מיום שנשלחה ההצהרה;
- (2) אם השיב בעל הבית שיש בדעתו להחזיר לעצמו את החזקה במושכר או השיב שהוא מתנגד לדייר המוצע, רשאי הדייר המוצע לחזור בו מהסכמתו

35. דייר יוצא ודייר מוצע שמסרו הצהרה כוזבת בענין הפרטים המפורטים בסעיף 14 (1) (ג) או (ה). חייבים, שניהם יחד וכל אחד לחוד, לשלם לבעל הבית את הסכום שלא שולם לו עקב ההצהרה הכוזבת, או להחזיר לו את הסכום שהוא שילם עקב זאת לדייר היוצא יחד ממה שהיה מגיע לו לפי חלקו.

דיירים שנתנו הצהרה כוזבת

36. העביר דייר לאדם אחר את החזקה במושכר, או סייע לאדם אחר לקבל את החזקה במושכר, באופן שבעל הבית רשאי להכוע את טילוק ידו של אותו אדם מן המושכר, רשאי בעל הבית, כחלופין למכיעת טילוק יד, לתבוע מהדייר ומאותו אדם, משניהם יחד ומכל אחד לחוד, חלקו בדמי-המפתח שזו עשויים לינתן בעד המושכר.

העברת מושכר ללא הסכמת בעל הבית

37. דייר יוצא ודייר מוצע שמסרו הצהרה כוזבת בענין הפרטים המפורטים בסעיף 14 (1) (ב), (ג) או (ה), וכן דייר שהעביר חזקה או סייע לקבל חזקה כאמור בסעיף 36, ואדם שקיבל חזקה כאמור בסעיף 36, דינם – קנס עשרת אלפים לירות.

עונשין

38. הוראות סעיף 37 אינן באות לגרוע מן האמור בסעיפים 35 ו-36 או מאחריות פלילית לפי כל דין אחר.

שמירת אחריות

פרק רביעי: דין דייר משנה

39. הוראות חוק זה יחולו בין דייר לדייר משנה כשם שהן חלות בין בעל הבית לדייר, ככפוף לאמור בסעיפים 40, 41 ו-42.

תחולה

40. היו מטבת או הדרי שירות או הכניסה למושכר בשימוש משותף של הדייר ושל דייר המשנה היוצא, תשמש עובדה זו טעם סביר להתנגדותו של הדייר לעצם השכרת המושכר לדייר משנה אחר.

טעם להתנגדות הדייר

41. התנגד הדייר לעצם השכרת המושכר כאמור בסעיף 40, רשאי בית הדין, אם ראה זאת לצודק בנסיבות הענין, לחייב את הדייר לשלם לדייר המשנה היוצא את חלקו בדמי-המפתח.

חייב הדייר בדמי-המפתח

42. (א) דייר משנה יוצא שנתן דמי-מפתח בעד המושכר זכאי לחלקו בדמי-המפתח לפי הכללים הקבועים בסעיפים 3 ו-4; אולם רשאי בית הדין להקטין את חלקו אם ראה זאת לצודק בנסיבות הענין.

זכותו של דייר משנה יוצא לדמי-מפתח

(ב) דייר משנה יוצא שלא נתן דמי-מפתח בעד המושכר אינו זכאי לכל חלק בדמי-המפתח, אולם רשאי בית הדין לקבוע לדייר המשנה היוצא חלק בדמי-המפתח כשיעור שימצא לצודק בנסיבות הענין.

זכותו של בעל הבית בדמי-מפתח

43. בעל הבית זכאי לארבעים אחוזים מהסכום העולה בחלקו של דייר המחלק עם דייר משנה יוצא בדמי-מפתח שניתנו על ידי דייר משנה מוצע, או בשכילו; לא יקבל דייר המשנה המוצע חזקה במושכר אלא לאחר ששולמו לבעל הבית האחוזים האמורים או שהושלשו לזכותו.

פרק המישי: דין צו דיור

44. ניתן צו דיור כמשמעותו בחוק להסדר תפיסת מקרקעים בשעת חירום, תשי"ז-1946, זכאים בעל הבית והדייר היוצא, של המושכר שלגביו ניתן הצו, לקבל מאת הרשות שנתנה את הצו את חלקם בדמי-המפתח העשויים לינתן בעד המושכר; אולם אם קיבל הדייר היוצא מהרשות דיור חלופי, זכאי רק בעל הבית לחלקו בדמי-המפתח והדייר היוצא לא יהיה זכאי לחלקו בדמי-המפתח.

דמי-מפתח במקרה של צו דיור

4 ס"ח 27, תשי"ז, עמ' 1.

45. האדם שלזכותו ניתן צו הדיור לא יקבל את החזקה במושכר אלא לאחר שהרשות שילמה לבעל הבית ולדייר היוצא, או השליטה לזכותם, את חלקם בסכום דמי-המפתח כפי שהוסכם עליו ביניהם, או – באין הסכם – כפי שנקבע על ידי מעריך קרקע, כמשמעותו בפקודת מעריכי הקרקע, 1947⁵, שהוזמן על ידי הרשות.
46. שולמו או הושלשו דמי-מפתח כאמור בסעיף 45 על פי קביעת מעריך קרקע, רשאי כל צד, תוך שלושה חודשים מיום הקביעה, לבקש מבית הדין לקבוע מחדש את סכום דמי-המפתח, ומשקבע כן, ישולמו או יוחזרו חלקי דמי-המפתח בהתאם לקביעה זו.
47. על חלוקת דמי-המפתח בין בעל הבית והדייר היוצא לפי הסעיפים 44 עד 46 יחולו הוראות הסעיפים 2 עד 10.
48. (א) הדייר היוצא שקיבל מהרשות דיור חלוף וכן האדם שלזכותו ניתן צו הדיור, המפנים לאחר מכן, שלא על פי פסק דין של פיגור, את המושכר שניתן להם כאמור, דינם כדין דייר יוצא לפי חוק זה, והם זכאים לחלק בדמי-המפתח לפי הכללים הקבועים בסעיפים 3 ו-4, ובלבד שאם ניתן צו הדיור לפני תחילת חוק זה, ישולם החלק שלו זכאי אותו אדם לרשות שנתנה את הצו.
- (ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע בהסכם בין הרשות לבין האדם שלזכותו ניתן צו הדיור בנוגע לחלק בדמי-המפתח לו זכאי אותו אדם.

פרק ששי: דמי-מפתח בהעברת שליטה בהכרה וזכויות משותפות

49. היה הדייר של בית עסק חברה שהיא בשליטתם של לא יותר מחמישה בני אדם, כמפורט בסעיף 26 (5) ו-6 לפקודת מט הכנסה, 1947⁶, ומניות המקנות שליטה בחברה הוקצו או הועברו – בדרך מכירה או בכל דרך אחרת, פרט לירושה – באופן שיש בכך להקנות או להעביר את השליטה בחברה, זכאי בעל הבית לחלק מחלקו לפי חוק זה בדמי-המפתח העשויים לינתן בעד בית העסק, שהיחס בינו לבין כל חלקו בדמי-המפתח הוא כיהס שבין כוח השליטה של המניות המוקצות או המועברות לבין כלל כוח השליטה של המניות המוצאות המקנות שליטה בחברה.
50. היה הדייר של בית עסק שותפות, ותחלף אחד השותפים או יותר, שלא בדרך ירושה, באופן שעל ידי החלוף עברו הזכויות ליותר מחמישים אחוזים מרווחי השותפות, זכאי בעל הבית לחלק מחלקו לפי חוק זה בדמי-המפתח העשויים לינתן בעד בית העסק, שהיחס בינו לבין כל חלקו בדמי-המפתח הוא כיהס שבין הזכויות שעברו לבין כלל הזכויות ברווחי השותפות.
51. הקניית השליטה או העברתה בחברה, וכן העברת הזכויות ליותר מחמישים אחוזים מן הרווחים בשותפות, שנעשו שלבים שלבים תוך תקופה של שנתיים, יראו אותן לענין הסעיפים 49 ו-50 כאילו נעשו בבת-אחת.
52. באין הסכם בין הצדדים ייקבעו דמי-המפתח לענין הסעיפים 49 ו-50 על ידי בית הדין.
53. לענין חישוב תקופת החזקה לפי סעיף 3 יראו את יום הקניית השליטה או העברתה כאמור בסעיף 49 או יום העברת הזכויות ליותר מחמישים אחוזים מרווחי השותפות כאמור בסעיף 50, כיום יציאתו של דייר מהמושכר וכניסת דייר אחר במקומו.

⁵ ע"ר 1947, תרס"ו 1 מט' 1604, עמ' 189.
⁶ ע"ר 1947, תרס"ו 1 מט' 1568, עמ' 77.

פרק שמיני: גוף ציבורי המשכיר למעוטי אמצעים

54. הוראות חוק זה לא יחולו על מושכר של גוף שאושר על ידי שר המשפטים לענין חוק זה כגוף ציבורי המשכיר למעוטי אמצעים ללא דמי-מפתח (להלן – גוף מאושר).
55. גוף מאושר אסור לו לקבל או לתת, בקשר לשכירות של מושכר, לקבלת חזקה בו או להחזרת חזקה בו, כל תמורה שאינה דמי-שכירות, בין שהוא מקבל תמורה זו מאת הדייר המפנה את המושכר או נותנה לו ובין שהוא מקבלה מאת הדייר השוכר את המושכר או מקבל חזקה בו.
56. דייר המפנה מושכר של גוף מאושר אסור לו לקבל כל תמורה בקשר לפינוי המושכר, ודייר הגכנס למושכר כזה אסור לו לתת, בקשר לשכירות המושכר או לקבלת החזקה בו, כל תמורה שאינה דמי שכירות.
57. מי שנתן תמורה בניגוד לסעיפים 55 או 56, רשאי לתבוע החזרתה תוך שנה מהיום שהתמורה ניתנה.
58. העובר על הוראות הסעיפים 55 או 56, דינו – קנס חמשת אלפים לירות, אולם גוף מאושר העובר על הוראות סעיף 55, דינו – קנס מאה אלף לירות.
59. הוראות פרק זה לא יחולו על מושכר שגוף מאושר משכיר בתור מנהל נכסי אחרים.

דין גוף ציבורי המשכיר למעוטי אמצעים ללא דמי-מפתח
איסור דמי-מפתח לגוף מאושר
איסור דמי-מפתח לדייר מפנה ולדייר נכנס
חברעה להחזרת דמי-מפתח
עונשין
גוף מאושר המנהל נכסי אחרים

פרק שמיני: הוראות שונות

60. לענין פקודת פשיטת הרגל, 1936, יראו זכותו של דייר יוצא פושט רגל לדמי-מפתח בבית עסק כאילו היתה זכות זו נכס מנכסיו; וכן יראו זכות כאמור של תאגיד בפירוק לענין פקודת החברות.⁷
61. הוראות חוק זה יחולו גם על המדינה.
62. הוראות חוק זה לא יחולו אלא על מושכר שהוראות חוק הגנת הדייר, תשי"ד–1954, וחוק הגנת הדייר, תשט"ו–1955, חלות עליו.
63. סעיף 7 לפקודת הגבלת שכר דירה (דירות), 1940⁸ – בטל; לא ידון בית המשפט בתובענה או בטענה שעילתן בסעיף 7 האמור אף אם גולדה העילה לפני תחילת חוק זה.
64. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

דמי-מפתח בפשיטת רגל ופירוק של בית עסק
דין המדינה
תחולה
ביטול
ביצוע ותקנות

פנחס רוזן
שר המשפטים

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

7 ע"ר 1936, תוס' 1 מס' 366, עמ' 21.
8 חוקי אי"י, כרך א', פרק כ"ב, עמ' 153.
9 ע"ר 1940, תוס' 1 מס' 1065, עמ' 230.

חוק הרשויות המקומיות (הקניית רכוש ציבורי), תשי"ח-1958 *

הגדרות

1. בהוק זה -

"רשות מקומית" - עיריה או מועצה מקומית;
"נכסים" - מקרקעין ומטלטלין, לרבות זכות מהזוקת או ראויה טובת הנאה בהם וכן חובות והתחייבויות שנוצרו בקשר אתם;
"מטרה ציבורית" - לרבות היגוף, תרבות, בריאות וסעד.

2. (א) שר הפנים רשאי, בצו הקנייה, להקנות לרשות מקומית, על פי בקשתה, נכסים אלה:
(1) נכסים המשמשים או ששימשו שירות ציבורי שאותה רשות מקומית רשאית לתתו לפי כל חיקוק, והם נכסים של ועד מקום, אגודה שיתופית, חבר בני אדם או יחידים, אשר -

(א) מלאו למעשה בתחום הרשויות המקומיות לפני הקמתה את התפקיד של הרשות המקומית, או

(ב) מלאו למעשה בתחום הרשות המקומית לפני הקמתה או לפני יום ה' באייר תשי"ח (14 במאי 1948) תפקיד מתפקידיה של רשות מקומית, בהיקף או בדרך שרשות מקומית נוהגת למלא תפקיד כזה או בדומה להם;

(2) קרקע מסוג מתרוכה שבתחום הרשות המקומית, המשמשת במיוחד את צרכי התושבים של אותה רשות;

(3) נכסים אחרים שנרכשו או הוקמו, למטרה ציבורית, לטובת תושבי הרשות מכספי ציבור, ממתנה או מהנזלה, לפני הקמת הרשות המקומית או לפני יום ה' באייר תשי"ח (14 במאי 1948), ואין בידי הטוענים לבעלות עליהם כדי להוכיח שבעלות זו הוקנתה להם כדי לאפשר להם את הניהול הייחודי של נכסים אלה.

(ב) נכסים שפסקה (1) לסעיף קטן (א) חל עליהם ושחם חלק ממפעל, למעט מפעל מים המספק מים גם למטרות חקלאיות, לא יינתן צו הקנייה אלא על המפעל כולו.

(ג) בקשת רשות מקומית בדבר מתן צו הקנייה תוגש על פי החלטת המועצה של הרשות המקומית.

(ד) לפני מתן צו הקנייה תפורטם ברשומות ובכל דרך אחרת שיוורה עליה שר הפנים הודעה על כוונתו ליתן צו הקנייה על נכס פלוני.

(ה) צו ההקנייה יפרש את הפסקה בסעיף קטן (א) שמכוחה ניתן הצו ויפורטם ברשומות ובכל דרך אחרת שיוורה עליה שר הפנים.

(ו) היה בדעתו של ראש עירייה או של יושב ראש מועצה מקומית להעמיד על סדר יומה של מועצת הרשות המקומית הצעה בדבר הקניית מקרקעין לפי סעיף זה, רשאי הוא לבקש מאת שר הפנים, להורות שתירשם בספרי האחוזה הערה בדבר הצעת ההקנייה, ושר הפנים, אם שוכנע כי יש לכאורה סמכות להקנייה, רשאי להורות על רישום ההערה.

(ז) תקפה של הערה שנרשמה לפי סעיף זה יפוג בתום ששה חדשים מיום שנרשמה זולת אם ניתן צו ההקנייה בתוך אותה התקופה.

3. סעיף 2 אינו חל על נכסים שנתקיימה בהם אחת מאלה:

(1) הוקדשו לפי כל דין לצרכי צדקה במשמעותם בסעיף 2 (2) לפקודת ההקדשות לצרכי צדקה;

אין תחילה על צרכים חתיים, הקדשות, מפעלי גיבוי ומפעל מים

* נתקבל בכנסת ביום י"ט באב תשי"ח (5 באוגוסט 1958); הצעת החוק ודברי הסבר נתפורטמו בה"ח 318, תשי"ח, עמ' 336.

1 חוקי אי, כרך א, פרק י"ד, עמ' 107.

(2) משמשים לצרכים או לשירותים דחיים;

(1) משמשים למפעל ביקור היכול לשמש נושא להקנייה לפי סעיף 16 לחוק הניקוז וההגנה מפני טטפונות, תשי"ח-1957, או לאישור תכנית לפי סעיף 51 לחוק האמור;

(4) משמשים מפעל מים שאינו מספק מים לרוב התושבים של הרשות המקומית ושרוב אספקת המים שלו איננו לתושבי הרשות המקומית; אולם מותר לתת צו הקנייה, בכפוף לאמור בסעיף 2, על באר מים שהיא חלק ממפעל מים, ועל הנכסים הכרוכים בבאר, כשרוב אספקתה לצרכים ביתיים.

4. בצו הקנייה רשאי שר הפנים לחייב את הרשות המקומית בתשלום פיצויים תמורת כל השקעה שאינה של הציבור ושנפגעה לדעתו על ידי ההקנייה, או, באין השקעה כאמור, לקבוע שאין על הרשות המקומית לשלם כל פיצוי עבור ההקנייה; חייב שר הפנים את הרשות המקומית בתשלום פיצויים, יקבע את שיעורם; כן רשאי השר לקבוע בצו את שאר תנאי ההקנייה או דרכי ביצועה.

התמורה בעד הרכוש המוקנה ידיו ההקנייה

5. צו הקנייה נקנה את הנכס לרשות המקומית בכפוף לכל זכות שהייתה קיימת בו ערב ההקנייה; אולם אם נוצרה זכות כאמור שלא בקשר עם המטרה הציבורית או השירות הציבורי שהנכס משרת או נועד לשמש — חייב מי שיצר את הזכות לשלם לרשות המקומית את ההפרש בין שווי של הנכס כשהוא חפשי מהזכות ובין שווי כשהוא כפוף לה.

הוצאת ההקנייה

6. הנכסים המוקנים יירשמו מכוח צו ההקנייה על שם הרשות המקומית בכל פנקס המתנהל על פי דין; אולם ציווה שר הפנים לפי סעיף 4 על תשלום תמורה, יחולו הוראות מיוחדות אלה:

רישום הרכוש נכח ההקנייה

(1) שר הפנים יורה בצו ההקנייה, לרשות המקומית להפקיד את התמורה בבית המשפט או יקבע לה הסדר אחר הנראה לו סביר לתשלום התמורה;

(2) לא יבוצע רישום לפי סעיף זה אלא אחרי שקיימה הרשות המקומית את המוטל עליה בסעיף זה, ותעודת שר הפנים בדבר קיום החובה האמורה תהיה ראויה לדבר לענין הרישום.

7. העברת נכסים עקב צו ההקנייה פטורה מתשלום מס, אנרה או תשלום חובה אחר המשתלמים למדינה או לרשות המקומית.

פטור ממסים

8. מי שטוען לזכות כל שהיא בנכסים המוקנים ורואה את עצמו נפגע על ידי ההקנייה או תנאיה, או על ידי ההוראות בדבר מתן תמורה או אי מתן תמורה בעד הנכסים, או על ידי שיעור התמורה, רשאי לבקש סעד על ידי הגשת תובענה בגד המדינה והרשות המקומית לפני בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו נמצא תחומה של הרשות המקומית.

סעד בבית משפט

9. תובענה לביטול צו הקנייה תוגש תוך ששה חדשים מיום תחילת תקפו של הצו.

מועד להגשת תביעת ביטול

10. שילמה הרשות המקומית לבית המשפט כל סכום שנצטוותה לשלם כתמורה או כפיצויים לפי חוק זה, ישמש לה התשלום הגנה טובה בכל תביעה שתוגש נגדה על ידי אדם הטוען שהוא זכאי לאותו תשלום.

התשלום בבית המשפט — שחרור

11. בית המשפט רשאי לבטל צו הקנייה או לשנותו או להחזירו לשר הפנים לעיון שנית, ורשאי הוא לתת כל סעד ביניים או סעד משלים הנראה לו.

סמכויות בית המשפט

2 ס"ח 236, תשי"ח, עמ' 4.

12. שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע; ביצוע ותקנות
שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי הדין בבית המשפט לפי חוק זה וכדבר
דיני הראיות שיונהגו לפיהם.

13. (א) במשך שנה אחרי תחילת חוק זה או אחרי הקמת הרשות המקומית הגדולה, הוראות מעבר
הכל לפי המועד המאוחר יותר, לא יועבר נכס שמוחר לתת עליו צו הקנייה לפי סעיף 2
ולא תוקנה בו זכות שיש בה כדי להגביל את הכעות בו אלא בהיתר שר הפנים וזאת אם
דהה שר הפנים את בקשת הרשות המקומית להקנותו; אולם לא היפסל עסקה או העברה
על פי הוראות סעיף זה בלבד, אם מקבלי ההעברה או הזכות רכשו את הנכס או את הזכות
בתום לב ונתנו תמורה מלאה בעדם.

(ב) הועבר נכס או הוענקה זכות כאמור בסעיף קטן (א) ללא היתר שר הפנים,
אולם ההעברה או ההענקה אינן פסולות בהיותן מכרעות בתום לב וכתמורה מלאה. רשאי
שר הפנים, על פי בקשת הרשות המקומית הגדולה, לאשר בתעודה, שאילולא ההעברה
או ההענקה היה מקנה את הנכס לרשות המקומית מכוח חוק זה או היה מקנה אותו חפשי
מהזכות שהוענקה, הכל לפי הענין; ניתנה תעודה כאמור, חייב מי שביצע את ההעברה או
ההענקה בתשלום פיצויים לרשות המקומית בעד סיכול ההקנייה כאמור, בשיעור שייראה
צודק לבית המשפט בנסיבות הענין.

(ג) הוראה את עצמו בפגע על ידי העודה לפי סעיף קטן (ב) רשאי לבקש סעד על
ידי הגשת תובענה נגד המדינה והרשות המקומית לפני בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו
נמצא תחום הרשות המקומית או על ידי טענות הגנה בתביעת פיצויים לפי סעיף קטן (ב);
הוראות הסעיפים 9, 10, 11 ו-12 יחולו על הליכים אלה בשינויים המחוייבים לפי הענין.

(ד) אם אחרי יום כ"ג בתמוז תשי"ז (22 ביולי 1957) ולפני תחילתו של חוק זה
הועבר נכס כמפורט בסעיף 2 לאדם שאין לתת נגדו צו הקנייה לפי חוק זה, או שהוענקה
תוך אווהה תקופה זכות נכס לטובת אדם כאמור, שלא בקשר עם השירות הציבורי או
המטרה הציבורית שהנכס משמש או נועד לשמש, רשאית הרשות המקומית לקבוע בבית
המשפט המחוזי את ביטול ההעברה או הזכות ובית המשפט רשאי לבטלן אם ראה שמן
הצדק לעשות כן, והכל בתנאים שייראו לבית המשפט.

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

ישראל ברי-הודה
שר הפנים

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

חוק הרשויות המקומיות (סמלים), תשי"ח-1958 *

1. בחוק זה –
"רשות מקומית" – עיריה או מועצה מקומית או איגוד ערים.
2. (א) רשות מקומית רשאית, ברוב דעות של חבריה, לקבוע לעצמה סמל.
(ב) רשות מקומית שהחליטה לקבוע לעצמה סמל, תקבל עליו אישורו של שר
הפנים והפרסם ברשומות את הסמל שאושר, ומשעשהה כן יהיה הסמל לסמלה של אותה
רשות מקומית.
(ג) דין שינוי בסמל – כדין קביעת סמל.

* נתקבל בכנסת ביום י"ט באב תשי"ח (5 באוגוסט 1958); הצעת החוק דרבני הסגר בתפרסמו בח"ת 351, תשי"ח, עמ' 265.

3. (א) לא ייצר אדם דבר וכו' סמלה של רשות מקומית, או כל סימן הדומה לו עד כדי להטעות, ולא ישתמש בכל דרך שהיא בסמל או בסימן כאמור, אלא על פי רשיון מאת הרשות המקומית ובהתאם להנאי הרשיון.
 (ב) הוראות סעיף קטן (א), לא יחולו על בעל סימן מסחר שנרשם בפנקס סימני המסחר לפי פקודת סימני המסחר, 1938, בתאריך הקדם לתאריך פרוסום הסמל של רשות מקומית ברשומות.

ייצור סמל ושימוש בסמל סגונים רשיון

4. סמל שרשות מקומית השתמשה בו לפני תחילתו של חוק זה, רשאית הרשות המקומית, תוך שלושה חדשים מיום תחילתו של חוק זה, לפרסמו ברשומות ללא אישור שר הפנים, ודינו כדיון סמל לפי סעיף 3, לא פרסמה אותו כאמור, יחול סעיף 2.

סמלים קיימים

5. העובר על הוראה מהוראות סעיף 3, דינו - קנס 5000 לירות.

עונשין

6. שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להחקיין הקנות בכל הנוגע לביצועו.

ביצוע ותקנות

דוד בן-גוריון ראש הממשלה
 ישראל בר-יהודה שר הפנים

יצחק בן-צבי נשיא המדינה

1 ע"ר 1936, תוס' 1 מס' 813, עמ' 103; ע"ר 1941, תוס' 1 מס' 1151, עמ' 121; ע"ר תשי"ח, תוס' א' מס' 25, עמ' 89.

חוק לתיקון פקודת העבריינים הצעירים, תשי"ח-1958 *

1. אחרי סעיף 18 לפקודת העבריינים הצעירים, 1937 (להלן - הפקודה), יבוא סעיף זה:
 18א. (א) החליט בית המשפט לפי סעיף 18 פסקה (ה) לפקודה, רשאי הוא, בין באותה החלטה ובין בהחלטה נפרדת, לחייב את הורו של הילד, הנער או הכוגר הרך, לשאת בהוצאות החזקתו בבית הספר לתיקון עבר-יינים צעירים או כמוסד האחר שנועד לכך על ידי שר הסעד, בין בשלמותן ובין בחלקן.

תוספת סעיף 18א

(ב) לא יחוייב הורה בהוצאות החזקה כאמור אלא אם ניתנה לו הזדמנות להשמיע דברו בנוגע למצבו הכלכלי וגראה לבית המשפט שיש לו אמצעים מספיקים לכך.

דוד בן-גוריון ראש הממשלה
 פנחס רוזן שר המשפטים

יצחק בן-צבי נשיא המדינה

* נתקבל בבג"כ ביום י"ט באב תשי"ח (5 באוגוסט 1958); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 292, תשי"ז, עמ' 148.

1 ע"ר 1937, תוס' 1 מס' 667, עמ' 121; ס"ח 220, תשי"ז, עמ' 54.

**חוק להארכת תקפן של תקנות-שעת-חירום
(הפעלת רכב מנועי בבנוין) (מס' 2), תשי"ח-1958 ***

1. תקפן של תקנות-שעת-חירום (הפעלת רכב מנועי בבנוין), תשי"ח-1957, מוארך הארכת תוקף כזה עד יום ב' באדר א' תשי"ט (10 בפברואר 1959).

2. החילתו של חוק זה היא ביום כ"ג באב תשי"ח (9 באוגוסט 1958). החילה

דוד בן-גוריון   לוי אשכול   משה כרמל
ראש הממשלה   שר האוצר   שר החקבנות

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום י"ט באב תשי"ח (5 באוגוסט 1958); הצעת החוק ודברי הסגן נתפרסמו בה"ח 350, תשי"ח, עמ' 276.
1 ק"מ 254, תשי"ח, עמ' 468.

* חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958 *

הנדרה	1. בחוק זה, "השכלה גבוהה" – לרבות הוראה, מדע ומחקר.
מועצה להשכלה גבוהה	2. מוקמת בזה מועצה להשכלה גבוהה שהבריה יתמנו על ידי נשיא המדינה (להלן – המועצה).
תפקידי המועצה	3. המועצה היא המוסד הממלכתי לעניני השכלה-גבוהה במדינה, והיא תמלא את התפקידים המוטלים עליה לפי חוק זה.
הרכב המועצה	4. כל מועצה תהיה של שבעה עשר חברים, בהם שר החינוך והתרבות, ארבעה חברים שיוצעו על ידי הממשלה ושנים עשר חברים בעלי מעמד גבוה בשדה ההשכלה הגבוהה שיוצעו על ידי הממשלה; למועצה השניה ולמועצות הבאות אחריה לא תציע הממשלה שנים עשר החברים כאמור אלא לאחר ששר החינוך והתרבות יוועץ בענין זה עם המוסדות להשכלה גבוהה שהוכרו לפי חוק זה.
חילופי גברי המועצה	5. נתפנה מקומו של חבר המועצה מבין הארבעה או מבין השנים עשר כאמור, תוך תקופת כהונתה של מועצה, מחמת כל סיבה שהיא, יחמנה במקומו לתקופת כהונתה של אותה מועצה חבר אחר בדרך שנקבעה למינויו של החבר שמקומו נתפנה.
יושב ראש המועצה וסגנו	6. שר החינוך והתרבות יהיה יושב ראש המועצה והמועצה רשאית לבחור מבין חבריה סגן יושב ראש המועצה.
תקופת כהונת המועצה	7. תקופת כהונתה של כל מועצה תהיה חמש שנים מיום מינוי חבריה של אותה מועצה; ואולם המועצה הראשונה תכהן שנתיים בלבד.

* נתקבל בכנסת ביום י"ט באב תשי"ח (5 באוגוסט 1958); הצעת החוק ודברי הסגן נתפרסמו בה"ח 340, תשי"ח, עמ' 176.

8.	המועצה חקבע נוהל דיוניה, במידה שלא נקבע בחוק זה או בתקנות.	נוהל
9.	המועצה רשאית להכיר במוסד פלוני מוסד להשכלה גבוהה על יסוד כללים שנקבעו על ידיה להכרה במוסדות להשכלה גבוהה, בנוסף לדרישת רמה מדעית נאותה (להלן – מוסד מוכר), ובלבד שכללים אלה לא יגבילו חופש הדעה והמצפון.	הכרה במוסד
10.	החלטת המועצה להכיר במוסד לפי סעיף 9 טעונה אישור הממשלה.	אישור הממשלה
11.	ביקש מוסד להכיר בו מוסד להשכלה גבוהה והמועצה סירבה לעשות כן, רשאי שר החינוך והתרבות, או המוסד באמצעות שר החינוך והתרבות, להביא את בקשת ההכרה והחלטת המועצה לפני הממשלה, והיא רשאית לטרום לבקשה או להחזירה למועצה לדיון חוזר; החזירה הממשלה את הבקשה למועצה, טעונה החלטת המועצה בדיון חוזר אישור הממשלה.	סירוב להכיר
12.	מוסד שהממשלה סירבה לבקשת הכרה שלו, או שאישרה סירובה של המועצה בדיון חוזר לבקשת הכרה שלו, רשאי כעבור שתי שנים, לחזור ולהביא לפני המועצה בקשת הכרה, זולת אם קבעה הממשלה בהחלטתה האריך מוקדם יותר לענין זה.	בקשה חוזרת לאחר סירוב
13.	מוסד שהוכר מוסד להשכלה גבוהה, יקבל תעודה על כך מאת נשיא המדינה; הודעה על מתן התעודה תפורסם ברשומות.	תעודת הכרה
14.	מוסד מוכר הוא תאגיד וכשר לתכונות ולתכונות, לרכוש ולהחזיק נכסים ולהוציאם מרשותו, להתקשר בחוזה ולחיות צד בכל משא ומתן משפטי או אחר.	מוסד מוכר – תאגיד
15.	מוסד מוכר הוא בן חורין לכלכל עניניו האקדמיים והמינהליים, במסגרת תקציבו, כטוב בעיניו.	חופש פעולה
	בסעיף זה, "ענינים אקדמיים ומינהליים" – לרבות קביעת תכנית מחקר והוראה, מינוי רשויות המוסד, מינוי מורים והעלאתם בדרגה, קביעת שיטת הוראה ולימוד, וכל פעולה מדעית, חינוכית או משקית אחרת.	
16.	המועצה רשאית, לאחר התייעצות עם המוסדות המופרים הנוגעים בדבר, להציע הצעות בדבר ביטול, הרחבתם ושכלולם ובדבר שיתוף הפעולה בינם לבין עצמם; כן רשאית המועצה להציע הצעות בדבר קידום המחקר המדעי ובדבר הקמתם של מוסדות להשכלה גבוהה נוספים.	הרחבת מוסדות ושיתוף פעולתם
17.	המועצה רשאית להציע הצעות בדבר השתתפות המדינה בתקציבי המוסדות המוכרים.	תקציבי המוסדות
18.	המועצה רשאית לבטל הכרתה במוסד מוכר, על יסוד כללים שנקבעו על ידיה לביטול הכרה במוסד מוכר; ובלבד שכללים אלה לא יגבילו חופש הדעה והמצפון.	ביטול הכרה
19.	החלטת המועצה לפי סעיף 18 טעונה אישור הממשלה, אך לא תאשר הממשלה החלטה זו, אלא לאחר שניתנה למוסד שהכרתו בוטלה, הזדמנות סבירה לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו לפני שר החינוך והתרבות או מי שימנה לכך; הממשלה רשאית גם להחזיר את הענין למועצה לדיון חוזר, ואם החליטה כך יחולו הוראות סעיף 11 בשינויים המחוייבים לפי הענין.	אישור הממשלה לביטול הכרה
20.	אישורה הממשלה את ביטול ההכרה של מוסד מוכר, תודיע על כך לנשיא המדינה ולאחר מכן תפרסם הודעה על כך ברשומות.	הודעה על ביטול הכרה
21.	מוסד שבוטלה ההכרה בו, רשאי, כעבור שתי שנים, לחזור ולהביא לפני המועצה בקשת הכרה, על יסוד ראיות שיביא כי העילות ששימשו לביטול אינן קיימות עוד, זולת אם קבעה הממשלה באישור הביטול תאריך מוקדם יותר לענין זה.	בקשת חוזרת לאחר ביטול

22. המועצה רשאית להכיר בתואר אקדמי פלוני תואר מוכר, על יסוד כללים שנקבעו על ידיה להכרה בתארים אקדמיים (להלן – תואר מוכר).
23. המועצה רשאית להכניח מוסד מוכר להעניק תואר מוכר לפלוני או להעניק תארים מוכרים בדרך כלל, על יסוד כללים שנקבעו על ידיה להסמכת מוסדות מוכרים לענין סעיף זה, ורשאית היא לקבוע כללים בדבר בהינות ממלכתיות שייערכו כתנאי להענקת תואר מוכר פלוני על ידי מוסד מוכר פלוני.
24. המועצה רשאית, בעצמה או על ידי מי שתמנה לכך, לפקח על הענקת תארים מוכרים, והיא רשאית לקבוע כללים לפיקוח לפי סעיף זה.
25. תואר שהוכר לפי חוק זה יוכר לענין כל דין אחר.
26. העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה אחת:
 (1) מוסר ידיעות למועצה או בשכילה בענין הנתון לסמכותה, והוא יודע שהן כוזבות;
 (2) מעניק תואר מוכר או מסייע להענקתו ואין הוא מוסמך לכך לפי חוק זה;
 (3) מתחזה כבעל תואר מוכר שהוענק לו לפי חוק זה, כשלא הוענק לו תואר כאמור.
27. ביקש מוסד להכיר בו מוסד להשכלה גבוהה, לא תחול עליו הוראת סעיף 26 (2), כל עוד לא נסתיים הדיון בבקשתו במועצה ובממשלה.
28. פקודת החינוך, לא תחול על מוסד שהוכר לפי חוק זה.
29. שר החינוך והתרבות ממונה על ביצוע חוק זה והוא יביא לפני הממשלה החלטות המועצה הטעונות אישור והצעותיה, ולפני הנשיא – כל ענין שיש להביא לפניו לפי חוק זה.
30. שר החינוך והתרבות רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, להתקין תקנות לביצוע חוק זה, ובין השאר בדבר מועדים לטיפול, תוך זמן סביר, בבקשות הכרה של מוסדות – משעת הגשתן עד ההחלטה בהן, במועצה ובממשלה.

דוד בן-גוריון   זלמן ארן
 ראש הממשלה   שר החינוך והתרבות

יצחק בן-צבי
 נשיא המדינה

1 חוקי אי, כרך א', פק ב', עמ' 591.

